

“Progress is impossible without change” George Bernard Shaw

WONDEFUL CITRUS GROWER SYMPOSIUM

Dit is altyd 'n plesier om tyd saam met sitrusbedryfkollegas van regoor die wêreld deur te bring, en watter beter plek om dit te doen as in Kalifornië. *Wonderful Citrus* het sitrusmense van die suidelike halfrond genooi het om twee dae saam met hulle deur te bring terwyl hulle hul siening oor die bedryf en hul plase en fasiliteite rondom Bakersfield ten toon gestel het. Dit was 'n geleentheid om ou kennisse weer te sien en nuwe bande met verteenwoordigers van die sitrusbedryf vanaf Chili, Brasilië, Peru, Argentinië, Australië en die VSA te vorm.

Zak Laffite, uitvoerende hoof van *Wonderful Citrus*, het 'n insiggewende blik gegee op wat hy in die sitrusbedryf geleer het, en waarheen ons van hier oppad is:

- Ons het 'n nuwe fase betree – wat in die verlede gewerk het, werk dalk nie nou nie. In die tydperk 2010 tot 2019 het ons vinnige volume-groei en aggressiewe aanplantings gehad, hoër produsente-marges, aangesien spoed kleinhandelwinste aangedryf het, en verbruik gegroei het, tot op 'n punt waar aanvraag die aanbod oorskry het, met bemerking wat verbruik aangedryf het. Vanaf 2020 betree ons 'n siklus van versadiging namate die aanbod die aanvraag begin oorskry as gevolg van hoë aanplantings, hoë kleinhandel margins, met wisselvallige winsgewendheid aan beide kante, en kommodisering van sitrus. Die bedryf probeer nou die volgende variëteit vind wat die verbruikers sal aantrek, om groei weer aan te wakker.
- In die VSA het die invoer van elke variëteit (behalwe lemoene) die afgelope tien jaar verdubbel.
- Invoergroei kan meer spoed (verkope per vierkante meter rakspasie) of 'n nuwe ontwrigter vereis om inkrementele verkope aan te dryf. Suurlemoene reageer dieselfde in kleinhandel tydens somer en winter, insluitend kleinhandelpryse en verbruik. Ingevoerde lemoene en mandaryne staar strawwer mededinging van ander vrugte gedurende die somer as in die winter in die gesig. Die uitdaging vir ingevoerde sitrus is om met plaaslike Amerikaanse somervrugte om rakspasie mee te ding. As die kleinhandelaar nie rakspasie sal vergroot nie, moet somersitrusverskaffers van die suidelike halfrond die aanvulling van die beperkte rakspasie wat aan sitrus gewy word, aandryf tot op 'n punt waar die kleinhandelaar verkies om die rakspasie te vergroot, eerder as om konsekwent die beperkte spasie beskikbaar vir somersitrus aan te vul.
- Ten spyte van stadiger uitbreiding, vereis besigheidsvolhoubaarheid sterk beleggings. Weergebeurtenisse en klimaatsverandering vereis belegging in risikoversagting – dit is veral waar vir water, waar meer doeltreffende benutting en berging kapitaalinvestering vereis word. Baie lande word uitgedaag deur die binnekoms en verspreiding van Asiatiese Vergroening (HLB) – die VSA het die afgelope tien jaar US\$1,5 miljard bestee, met min vordering om 'n volhoubare oplossing te vind. Verouderde variëteite, boom-ouderdom en dalende produktiwiteit vereis herontwikkeling, met gepaardgaande koste. Aan die koste-kant eskaleer arbeidskoste steeds – wat lei tot investering in outomatisering en navorsing in daardie veld. Die regering en verbruikers vra vir groener oplossings (so ook die produsente, as verantwoordelike rentmeesters van die omgewing onder hul beheer). Insetkoste styg met hoër koerse as produkpryse – die koste van landbouchemikalieë neem toe, 'n mate van weerstand teen gewasbeskermingsprodukte ontstaan, en daar is nie baie navorsing en ontwikkeling vir nuwe oplossings nie.
- Verbruikersgedrag is deur inflasiedruk verander. In die VSA is volume-verkope vir produkte met 3% hoër as vóór COVID. Verbruikers beweeg egter na ingemaakte en bevrore produkte as gevolg van bederf- en koste-bekommernisse. Verbruikers bestee meer, maar koop minder as gevolg van hoër pryse. Vrugte het groente verbygegaan, maar meestal omdat pryse gestyg het (9,5% op vrugte). Konvensioneel oortref organies vir die eerste keer in vyf jaar. Aanlyn-inkopies vir vars produkte bly plat en laer vanaf COVID-vlakke. 64% van verbruikers het tydens COVID vir vars produkte inkopies gedoen, vergeleke met 46% nou.

GEPAK EN VERSKEEP

Einde van Week 41 Miljoen 15 Kg Kartonne	Gepak	Gepak	Gepak	Verskeep	Verskeep	Oorspronklike skatting	Nuutste voorspelling	Finaal gepak
BRON: PPECB/AGRIHUB	2021	2022	2023	2022	2023	2023	2023	2022
Pomelo's	20.3 m	16.7 m	14.7 m	14.9 m	13.9 m	14.4 m	14.7 m	16.7 m
Mandaryne	30.7 m	31.8 m	37.8 m	31.8 m	37.7 m	34.1 m	38.0 m	31.8 m
Suurlemoene	31.1 m	34.7 m	35.6 m	33.9 m	35.0 m	37.3 m	35.7 m	34.7 m
Nawels	27.2 m	27.8 m	24.7 m	27.4 m	24.6 m	25.3 m	24.8 m	27.8 m
Valencias	55.2 m	53.6 m	51.9 m	49.2 m	49.6 m	54.5 m	52.2 m	53.8 m
Totaal	164.5m	164.6m	164.7m	157.2 m	160.8 m	165.6 m	165.4 m	164.8 m